

Лекція 3/10. **Основи ТрО, як складової всеохоплюючої оборони України.**

1. Призначення, принципи побудови, завдання територіальної оборони України.

2. Складові, побудова та керівництво ТрО України.

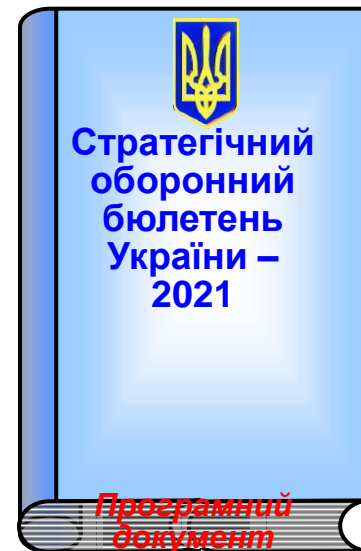
1. Закон України “Про оборону України” від 06.12.1991 №1932-XII
2. Закон України “Про правовий режим воєнного стану ” від 06.04.2000 № 1647-III.
3. Закон України “Про основи національного спротиву” від 16 липня 2021 року № 1702-IX.
4. Указ Президента України від 25.03.2021 №121 “Стратегія воєнної безпеки України”.
5. Указ Президента України ввід 24.02.22р. №70 Про введення в дію плану оборони України та Зведеного плану територіальної оборони України”.
6. Постанова КМ України “Типове положення про штаб зони (району) територіальної оборони” № 1442 від 29.12.2021р.
7. Постанова КМ України “Порядок організації та здійснення загальновійськової підготовки громадян України до національного спротиву” № 1443 від 29.12.2021р.
8. Постанова КМ України “Положення про добровольчі формування територіальних громад” № 1449 від 29.12.2021р. зі змінами постанови ПКМ України №855 від 29.07.22р.
9. Постанова КМ України “Порядок організації, забезпечення та проведення підготовки добровольчих формувань територіальних громад до виконання завдань територіальної оборони” № 1447 від 29.12.2021р.
10. Постанова КМ України “Порядок застосування членами добровольчих формувань територіальних громад особистої мисливської зброї та набоїв до неї під час виконання завдань територіальної оборони” № 1448 від 29.12.2021р.
11. Наказ ВГК ЗС України №20 від 01.03.2018р. “Про затвердження Доктрини застосування сил оборони держави”.
12. Наказ ВГК ЗС України №1 від 04.01.2022р. “Доктрина територіальної оборони”.

Тотальна війна є справою не тільки збройних сил, але безпосередньо стосується життя і душі кожного представника воюючого народу. Вона спрямована не тільки проти збройних сил, але і безпосередньо проти Самих народів.

Сутність такої війни зумовлює можливість її ведення лише в тому випадку, коли існування всього народу дійсно знаходиться під загрозою і народ готовий до такого протистояння.

(фельдмаршал Еріх Людendorф, "Тотальна війна" 1935 р.)

Основою Стратегії воєнної безпеки України є **всеохоплююча оборона України**, що передбачає використання всього потенціалу держави та суспільства, здійснення превентивних дій, стійкого опору та застосування всіх форм і способів збройної боротьби у багатовимірному просторі з дотриманням норм і принципів міжнародного права.

(Стратегічний оборонний бюлетень України – 2021 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ СПРОТИВ: ВИЗНАЧЕННЯ, МЕТА, СКЛАДОВІ (Закон України “Про основи національного спротиву”)

Ст.1.п.8 НАЦІОНАЛЬНИЙ СПРОТИВ - комплекс заходів, які організуються та здійснюються з метою сприяння обороні України шляхом максимально широкого залучення громадян України до дій, спрямованих на забезпечення воєнної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності держави, стримування і відсіч агресії та завдання противнику неприйнятних втрат, з огляду на які він буде змушений припинити збройну агресію проти України;

1. ПРИЗНАЧЕННЯ, ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ, ЗАВДАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

6

Територіальна оборона України – система загальнодержавних, воєнних і спеціальних заходів, що здійснюються у **мирний час та в особливий період** з метою протидії воєнним загрозам, а також для надання допомоги у захисті населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій.

Територіальна оборона України є системою загальнодержавних воєнних і спеціальних заходів, що здійснюються в особливий період **поза смугами (зонами, районами) бойових дій** на всій території України або в окремих її місцевостях. *(до 01.01.2023р.)*

В суміжних країнах *Територіальна оборона* - розглядається, як складова загальнодержавних і військових оборонних заходів, що здійснюються з метою захисту державного кордону, важливих об'єктів і комунікацій на території країни та боротьби з ДРС противника

Загрози у воєнній сфері

Здатність і
готовність
органів влади та
суспільства

Характер
воєнних
конфліктів

Стан боєздатності ЗС, ІВФ та ОСпП та рівень їх
готовності до виконання завдань

НА ТРО ПОКЛАДАЮТЬСЯ ЗАВДАННЯ: (до 01.01.2022р.)

8

**Охорона та захист
державного кордону
(5638 км; РФ-
2295/1974км, РБ-975км)**

**Боротьба з ДРС,
іншими озброєними
формуваннями
агресора**

**Забезпечення умов для
надійного функціонування
органів державної влади,
органів військового
управління, стратегічного
(оперативного)
розгортання військ (сил)
(1001 ОУ, 12 авт.М.,8 зал.н)**

**Охорона та оборона
важливих об'єктів і
комунікацій (5718)**

**Підтримання
правового режиму
воєнного стану**

НА ТРО ПОКЛАДАЮТЬСЯ ЗАВДАННЯ: (з 1.01.2022р. зі змінами)

- 1) своєчасне реагування та вжиття необхідних заходів щодо оборони території та захисту населення на визначеній місцевості;
- 2) участь у посиленні охорони та захисті державного кордону;
- 3) участь у захисті населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, ліквідації наслідків ведення воєнних (бойових) дій;
- 4) участь у підготовці громадян України до національного спротиву;
- 5) участь у забезпеченні умов для безпечного функціонування органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування та органів військового управління;
- 6) участь в охороні та обороні важливих об'єктів і комунікацій, інших критично важливих об'єктів інфраструктури, визначених Кабінетом Міністрів України, та об'єктів обласного, районного, сільського, селищного, міського значення, районного у містах рад, сільських, селищних, порушення функціонування та виведення з ладу яких становлять загрозу для життєдіяльності населення;

НА ПОКЛАДАЮТЬСЯ ТрО ЗАВДАННЯ: (продовження)

10

7) забезпечення умов для стратегічного (оперативного) розгортання військ (сил) або їх перегрупування;

8) участь у здійсненні заходів щодо тимчасової заборони або обмеження руху транспортних засобів і пішоходів поблизу та в межах зон/районів надзвичайних ситуацій та/або ведення воєнних (бойових) дій;

9) участь у забезпеченні заходів громадської безпеки і порядку в населених пунктах;

10) участь у запровадженні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану в разі його введення на всій території України або в окремих її місцевостях;

11) участь у боротьбі з диверсійно-розвідувальними силами, іншими збройними формуваннями агресора (противника) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями;

12) участь в інформаційних заходах, спрямованих на підвищення рівня обороноздатності держави та на протидію інформаційним операціям агресора (противника);

13) участь у наданні населенню правових послуг у порядку, передбаченому Законом України "Про безоплатну правову допомогу."

1. Територіальності, масовості, мінімального часу на розгортання та приведення підрозділів ТрОу готовність до дій

2. Єдиноначальності, централізації управління та децентралізації і контрольованої автономності застосування сил і засобів ТрО

3. Активності, рішучості та безперервності ведення ТрО

4. Наполегливості у досягненні мети ТрО

ТрО
ґрунтується
на принципах

5. Узгодженого, спільного застосування сил і засобів, залучених до ведення територіальної оборони

6. Безперервності взаємодії сил і засобів ТрО

7. Всебічного врахування і повного використання моральних та психологічних факторів

Військова:

органи військового управління, військові частини Сил ТрО ЗС України, інші сили безпеки та оборони, які залучаються до виконання завдань ТрО

Цивільна:

державні органи влади, органи місцевого самоврядування, які залучаються до ТрО

Військово-цивільна:

штаби зон (районів) ТрО та добровольчі формування територіальних громад

❑ **ВІЙСЬКОВА СКЛАДОВА**

- 1) Командування Сил територіальної оборони Збройних Сил України;
- 2) регіональні органи військового управління Сил територіальної оборони Збройних Сил України;
- 3) бригади Сил територіальної оборони Збройних Сил України;
- 4) батальйони зі складу бригад Сил територіальної оборони Збройних Сил України.

❑ **Цивільна складова територіальної оборони** включає державні органи, органи місцевого самоврядування, які залучаються до територіальної оборони.

❑ **Військово-цивільна складова територіальної оборони** включає штаби зон (районів) територіальної оборони та добровольчі формування територіальних громад, які залучаються до територіальної оборони.

Для організації підготовки, підтримки, забезпечення та виконання завдань територіальної оборони на постійній основі функціонують:

- 1) в органах управління сил безпеки та сил оборони, місцевих органах виконавчої влади – *відповідні структурні підрозділи з питань територіальної оборони;*
- 2) у Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській, Севастопольській міських державних адміністраціях (відповідних військово-цивільних або військових адміністраціях у разі їх утворення) – *штаби зон територіальної оборони;*
- 3) у районних державних адміністраціях (районних військово-цивільних або військових адміністраціях у разі їх утворення) – *штаби районів територіальної оборони.*

ПОДІЛ ТЕРИТОРІЇ ДЕРЖАВИ ДЛЯ ТРО: (військово-сухопутні зони)

14

Військово-сухопутна зона "Північ"(7):
№9 - Житомирська
№10 - Київська області
№11 - м. Київ
№12 - Чернігівська
№13 - Сумська
№14 - Черкаська
№15 - Полтавська області

Військово-сухопутна зона "Захід"(8):
№1 - Волинська
№2 - Рівненська
№3 - Львівська
№4 - Закарпатська
№5 - Івано-Франківська
№6 - Тернопільська
№7 - Хмельницька
№8 - Чернівецька області

Військово-сухопутна зона "Південь"(7):
№16 - Вінницька
№17 - Кіровоградська
№18 - Одеська
№19 - Миколаївська
№20 - Херсонська області
№21 - АРК Крим
№22 - м. Севастополь

Військово-сухопутна зона "Схід"(5):
№23 - Харківська
№24 - Луганська
№25 - Дніпропетровська
№26 - Донецька
№27 - Запорізька області

ПІВНІЧ

ЗАХІД

СХІД

ПІВДЕНЬ

Севастополь

Загальне керівництво національним спротивом здійснює – Президент України – ВГК ЗСУ через МО України.

Безпосереднє – керівництво ТрО здійснюють:

На всій території України

ГК ЗС України через Командувача Сил ТрО ЗС України та структурні підрозділи з питань ТрО ЦОВВ

У межах військово-сухопутної зони від-сті

Керівник регіонального органу військового управління Сил ТрО “Захід”, “Південь”, “Північ” і “Схід” (через регіональний орган військового упр-ня)

У межах зони ТрО

Керівники зони територіальної оборони (через штаб зони ТрО)

У межах району ТрО

Керівники району територіальної оборони (через штаб району ТрО)

- ❑ сил оборони (ОКП);
- ❑ Командувача сил ТрО України;
- ❑ керівників регіональних органів військового управління Сил ТрО ЗС України “Захід”, “Південь”, “Північ” і “Схід”;
- ❑ Ради міністрів АР Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій – з міських (позаміських) запасних пунктів управління;
- ❑ районних державних адміністрацій у визначених головами адміністрацій місцях.

Від ЗСУ:

- ❖ військові частини (підрозділи) територіальної оборони;
- ❖ військові частини (підрозділи охорони, у тому числі баз, арсеналів, складів та інших військових об'єктів),
- ❖ військові частини (підрозділи) ВСП,
- ❖ підрозділи аеродромного забезпечення;
- ❖ навчальні військові частини;
- ❖ військові навчальні заклади та інші військові частини (підрозділи)

Від НГУ:

- ❖ з'єднання, військові частини (підрозділи) оперативного призначення та охорони громадського порядку;
- ❖ загони (підрозділи) спеціального призначення;
- ❖ військові частини (підрозділи) для конвоювання, екстрадиції та охорони підсудних;
- ❖ військові частини (підрозділи) для охорони дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні;
- ❖ військові частини (підрозділи) для охорони важливих державних об'єктів та спеціальних вантажів;
- ❖ авіаційні військові частини НГУ, резерви від навчальних закладів (центрів).

Від НПУ:

- ❖ головні управління НПУ в АР Крим та місті Севастополі, областях та місті Києві,
- ❖ структурні підрозділи апарату НПУ,
- ❖ визначені сили і засоби територіальних (відокремлених) підрозділів міжрегіональних територіальних органів НПУ у межах їх компетенції.

❖ **Від Держприкордонслужби** сили і засоби:

- ❖ територіальних органів та розвідувального органу Адміністрації Держприкордонслужби;
- ❖ органів охорони державного кордону;
- ❖ резервів від навчальних закладів (центрів);
- ❖ підрозділів спеціального призначення та органів забезпечення.

Від СБУ:

- ❖ Центральне управління, регіональні органи та органи (підрозділи) військової контррозвідки.

Від УДО:

- ❖ структурні підрозділи охорони та забезпечення.

Від Держспецзв'язку

- ❖ територіальні органи та територіальні підрозділи

Від ДССТ:

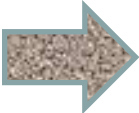
- ❖ військові частини (підрозділи) та навчальний центр.

Командування Сил ТрО ЗС України

Регіональні органи військового управління Сил ТрО ЗС України

Зони ТрО

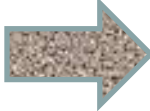

Бригади Сил ТрО
(в кожній зоні і містах >900 тис.нас.)

Додаткові військові частини (підрозділи) ТрО
(в зоні ТрО з нас. > 2,4 млн.)

Райони ТрО

Батальйони зі складу бригад Сил ТрО
(в районі, адмінцентрі області)

До виконання завдань територіальної оборони та здійснення заходів підтримки і забезпечення територіальної оборони за рішенням ГК ЗС України можуть залучатися інші сили і засоби ЗС України.

Добровольчі формування територіальних громад (ДФТГ) - воєнізований підрозділ, сформований на добровільній основі з громадян України, які проживають у межах території відповідної територіальної громади, який призначений для участі у підготовці та виконанні завдань територіальної оборони.

- ДФТГ утворюються з урахуванням ресурсних та людських можливостей відповідних територіальних громад.*
- Загальна кількість та місця розташування добровольчих формувань територіальних громад визначаються Командуванням Сил територіальної оборони Збройних Сил України за участю відповідних сільських, селищних, міських рад та затверджуються Головнокомандувачем Збройних Сил України.*
- Діяльність добровольчих формувань територіальних громад здійснюється під безпосереднім керівництвом і контролем командира військової частини Сил ТрО ЗС України за територіальним принципом.*

**Органи
військового управління,
військових частин
Сил ТрО ЗС України
комплектуються:**

У мирний час –
військовослужбовцями за **контрактом** та за **призовом**
особами офіцерського складу

В особливий період –
військовослужбовцями за **контрактом**, за **призовом**
особами офіцерського складу та **територіальним**
резервом

Діяльність ДФТГ здійснюється під безпосереднім керівництвом і контролем командира військової частини Сил ТрО ЗС України за територіальним принципом.

У разі введення в Україні або в окремих її місцевостях воєнного стану всі добровольчі ДФТГ переходять в оперативне підпорядкування командирів відповідних військових частин Сил ТрО ЗС України.

На час дії воєнного стану за рішенням Головнокомандувача ЗС України ДФТГ повністю або частково можуть залучатися до виконання завдань територіальної оборони поза межами визначеної зони територіальної оборони, а також направлятися до районів ведення воєнних (бойових) дій.